

6.11.2025

EDUSKUNTA

Maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

Asia: U 12/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta U 12/2022 vp - UJ 28/2025 vp

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK) kiittää mahdollisuudesta kommentoida komission esitystä metsäkatoasetuksen (EUDR) yksinkertaistamisesta. MTK pitää tärkeänä asetuksen tavoitteita globaalin metsäkadon ja metsien tilan heikentymisen vähentämiseksi.

MTK kannattaa laajempaa toimeenpanon lykkäystä

MTK kannattaa Suomen tavoitetta vuoden jatkoajasta toimeenpanoon. Lisäksi nyt ehdotettua sanktiotonta toimeenpanoa pitää jatkaa puolesta vuodesta vuoteen. Olennaista on tehdä päätös "stop-the-clock" -menettelystä, jotta ehdotusten vaikutuksia voidaan arvioida perusteellisesti ja epäselvät kohdat saadaan selkeytettyä. Lisäksi on tärkeää edellyttää komission valmistelevan nopealla aikataululla, esim. viimeistään huhtikuussa 2026, todelliseen yksinkertaistamiseen johtavat esitykset Itävallan maatalousneuvostossa esittämän kriteerien pohjalta.

MTK tukee Suomen kannassa esitettyä yhdenmukaista toimeenpanoa riippumatta yrityskoosta. Komission esitys luo sekaannusta markkinoille, kun tavoitteena tulisi olla yksinkertainen ja selkeä asetus. MTK korostaa, että jatkotyössä tulee varmistaa, että asetus oikeasti vähentää pienten toimijoiden hallinnollista taakkaa.

Yksinkertaistamista tarvitaan myös alkutuotantoon

MTK yhtyy Suomen kantaan siitä, että asetusta tulee yksinkertaistaa. On kuitenkin ylioptimistista todeta, että komission lokakuussa ehdottamat sisältömuutokset vähentäisivät hallinnollista taakkaa alkutuottajille. MTK:n analyysin mukaan komission esitys on oikean suuntainen, mutta se ei ole riittävä yksinkertaistamiselle. Yksinkertaistaminen arvoketjussa alaspäin (downstream) tuo yksinkertaistamista, mutta alkutuottajiin kohdistavat helpotukset jäävät teknisiksi tai näennäisiksi, jos työtä ei jatketa.

MTK tukee Suomen näkemystä siitä, että asetuksessa tulee ottaa huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla niiden metsäisten maiden erityispiirteet, joissa metsäkadon riski on merkityksettömän alhainen. Metsäpuolelle on selvää, että ehdotetut muutokset eivät tuo helpotuksia alkuperäiseen esitykseen. Vaikka metsänomistajien tulisivatkin tehdä DD-vakuutuksen sijaan "yksinkertaistettu vakuutus", tuo vakuutus pitää kuitenkin sisällään lähes samat tiedot kuin varsinainen DD-vakuutuskin. Samaan

6.11.2025

aikaan komission yksinkertaistamisesityksessä todetaan, että mikro- ja pienyrittäjän, joka tuottaa tuotetta omalla maallaan tarvitsisi tehdä tuo vakuutus komission järjestelmään vain kerran. Toisaalta, jos vakuutuksen tiedot muuttuvat, kuten puumäärä, vakuutus tulisi päivittää uusilla tiedoilla. Tietojen muuttuminen on arkipäivää puukaupoissa. Siten, komission esitys jää laihaksi, eikä tuo helpotuksia metsänomistajille. MTK pitää välttämättömänä, että Suomen kantaan lisätään vaatimus merkityksettömän riskin maissa toimivien alkutuottajien raportointivelvoitteiden merkittävästä keventämisestä.

Esityksessä on edelleen epäselvyyksiä

Komissio tuo ehdotuksessaan esille myös mahdollisuuden hyödyntää jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisia järjestelmiä, mikäli ne sisältävät asetuksen vaatimat tiedot. Komission muutosehdotuksessa kuitenkin edellytetään, että jäsenvaltio asettavat ko. tiedot saataville toimijakohtaisesti komission tietojärjestelmään. MTK pitää tällaisen päällekkäisen raportoinnin ja valvonnan edellyttämistä kohtuuttomana ja suhteettomana verrattuna asetuksen tavoitteisiin. Mikäli vähäisen/merkityksettömän metsäkatoriskin maassa on olemassa lainsäädännön mukainen järjestelmä, jolla jo kerätään asetuksen vaatimia tiedot, ja jolla valvotaan tuotannon lainmukaisuutta ja kestävyyttä, ei velvoitetta siirtää toimijakohtaisia tietoja komission järjestelmään tulisi olla.

Jos nautarekisteri voidaan hyväksyä riittäväksi todisteeksi eläinten alkuperästä matalan riskin maissa, tätä voidaan pitää hyvänä yksinkertaistamisena nauta- ja maitotilojen osalta. UJ 28-kirjeessä tätä viittausta ei ole kuitenkaan noteerattu valtioneuvoston tulkinnassa. Ilmeisesti perusteena on, että esim. nautarekisterin hyödyntämisen mahdollisuus on jätetty jäsenmaan päätöksen varaan eikä MMM halua toteuttaa luotua mahdollisuutta.

Samankaltainen tilanne meillä on metsien osalta. Lakisääteinen metsänkäyttöilmoitus pitää sisällään tarvittavat tiedot, joilla voitaisiin täyttää annetun yksinkertaistamismahdollisuuden edellytykset. MTK esittää, että Suomen kantaan lisätään vaatimus jäsenvaltioiden lainsäädäntöön perustuvien kansallisten järjestelmien hyväksymisetä ilman, että tietoja tarvitsee toimittaa komission järjestelmään. Tämä lisäisi niin valvonnan oikeasuhtaisuutta kuin järjestelmän kustannustehokkuutta ja hyväksyttävyyttä.

Lisäksi viittaukset kolmansista maista tapahtuviin tuonteihin ovat epäselviä. On tärkeää täsmentää, missä tilanteissa kolmansien maiden toimijat kuuluvat poikkeuksen piiriin ja missä eivät. Vaikka kauppasopimuksissa luvattut hallinnollisen taakan kevennykset voisivat mahdollisesti koskea Yhdysvaltoja, ne eivät sovellu Indonesiaan ja Brasiliaan näiden maiden riskiluokituksen vuoksi. Myönnytykset EU:n ulkopuolelta tuotavien tuotteiden osalta on oltava linjassa EU:n omille tuottajille esitettyjen vaatimusten kanssa.

Asetus kaipaa täsmennystä

Suomalaisesta maidon- ja naudanlihantuotannon näkökulmasta on tärkeää muistuttaa, että guidance-ohjeessa ei ole oikeudellisesti sitova, kuten asiakirjassa on heti ensimmäiseksi mainittu. Esimerkiksi missä tapauksessa mm. luonnon monimuotoisuuden perusteella voidaan vanhoja peltolohkoja palaut-

6.11.2025

taa maatalouskäyttöön tai eläinten hyvinvoinnin parantamisen perusteella voidaan sallia navetan rakentaminen myös metsäalueelle. Suomelle on tärkeä, että edellä mainituille ohjeilla on myös juridisesti pitävä tulkinta. Siksi ohjeessa (guidance document) esitetyt poikkeukset tulee sisällyttää varsinaiseen asetukseen tai komissiolle tulee antaa valtuudet tehdä nämä guidance-documentissa olevat täsmennykset.

On tärkeää muistaa, että metsäkatoasetus on ristiriidassa Suomen perustuslain kanssa. Toimeenpano on taannehtivaa lainsäädäntöä, ja jo ennen komission yksinkertaismisesitystä viitepäivä on kuusi vuotta ennen asetuksen voimaantuloa. Tämä ei ole hyväksyttävää menettelyä lainsäädännön valmistelussa.

Helsingissä 6.11.2025

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Juha Ruippo
johtaja

Maria Pohjala
asiantuntija

Lea Jylhä
asiantuntija